

Protocol Meldcode

Meldcode met afwegingskader

Sinds 2013 bestaat de wet op de meldcode, per 1 januari 2019 is deze verscherpt.

Het verplichte gebruik van een meldcode staat in de Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. De meldcode geldt voor professionals die werkzaam zijn in de volgende sectoren: gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp en justitie. Werkgevers in bovengenoemde sectoren moeten de meldcode vaststellen en implementeren. Het gebruik en de kennis van de meldcode moeten zij bevorderen onder hun werknemers.

Elke medewerker van een onderwijsinstelling is wettelijk verplicht bij signalen en of vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling een stappenplan te volgen. (*En elke medewerker van een onderwijsinstelling is ook wettelijk verplicht bij vermoeden van mishandeling door een medewerker jegens een minderjarige leerling melding te doen bij het bevoegd gezag.) De school moet immers een veilige omgeving zijn waar leerlingen met plezier naar toe gaan.

In dit protocol lees je hoe het stappenplan Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling binnen OSG Singelland geregeld is en wat jij kunt doen.

Hier kan je het handelingskader voor het onderwijs raadplegen:

[Handelingskader_Onderwijs.pdf](#)

De directe aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling (AF) ondersteunt in de school de professionals bij het uitvoeren van de meldcode en bewaakt dat iedereen goed geïnformeerd is en blijft rondom de meldcode.

De indirecte AF begeleidt overkoepelend de intervisie van de directe aandachtsfunctionarissen, zorgt dat het beleid up-to-date is en informeert het DO over de voortgang van de meldcode binnen Singelland.

Anouk de Jong, indirect AF Singelland, Expertise Centrum Singelland.

Aandachtsfunctionarissen (AF) binnen de scholen:

SCHOOL AF	MA	DI	WOE	DO	VR
DRL					
Anouk de Jong					
Ester Hempenius					
Fabian Verkerke					
Lutske Folkerts					
PRO					
Marleen Slomp					
Jildau Leistra					
Yke de Boer					
BHS Gorredijk					
Astrid van Dijk					
Burgum					
Karin de Rouwe					
Kirsten Zoutsma					
VHS					
Jannie van der Wal					
SHV					
Simone Innemee					
Naomi de Jong					
ISK					
Monique Peters					
Silvia Bergsma					
Djurra Hornyak					
Matrix Lyceum					
José Ketelaar					
Annemarie Kat					
	Aanwezig				
	Bereikbaar				

Verbeterde Meldcode met afwegingskader

Vanaf januari 2019 moeten organisaties met de verbeterde Meldcode en het afwegingskader werken. De verbeterde Meldcode is tot stand gekomen om situaties van onveiligheid beter en eerder in beeld te krijgen. In de Meldcode is in stap 4 en 5 een *afwegingskader* opgenomen. Het afwegingskader bestaat uit vijf vragen.

In de verbeterde Meldcode is ook de *participatie van kinderen* opgenomen. Het gaat hierbij om negen *actiepunten*, en in stap 3 is het gesprek met het kind toegevoegd.

De Meldcode

De Meldcode is gebaseerd op drie pijlers: *Meldnormen*, *Situaties van Onveiligheid* en de *Afwegingsvragen*.

Meldnormen: in welke situaties moeten beroepskrachten melden?

Beroepskrachten *moeten* een melding doen bij Veilig Thuis in de volgende situaties:

1. In **alle** gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid en disclosure;
2. In alle **andere** gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling;
3. Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Situaties van onveiligheid

In het afwegingskader zijn er situaties vastgelegd waarin de beroepskracht *altijd* moet melden bij Veilig Thuis. Dit zijn situaties waarbij er sprake is van:

- Acute onveiligheid
- Structurele onveiligheid
- Disclosure (d.w.z. kind/volwassene geeft zelf aan slachtoffer te zijn van mishandeling /verwaarlozing)

Acute onveiligheid

Van acute onveiligheid is sprake wanneer een zorgvrager in direct fysiek gevaar is, diens veiligheid de komende dagen niet gegarandeerd is en hij of zij direct bescherming nodig heeft. Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de *afwezigheid* van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen of juist nalaten van toedienen van medicijnen.

Structurele onveiligheid

Bij structurele onveiligheid is er sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of geweld. Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst.

Disclosure

Onder disclosure (onthulling) verstaan we slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen bij huiselijk geweld of kindermishandeling of zich uiten bij een beroepskracht zonder hulp te vragen. Deze slachtoffers dienen ook bij Veilig Thuis gemeld te worden. Wanneer een kind of volwassene uit zichzelf praat over mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. De drie meldnormen zijn te vertalen in vijf afwegingsvragen die u in stap 4 van de meldcode-stappen stelt.

Voorbeelden van acute, structurele onveiligheid en disclosure voor deze beroepspraktijk zijn te vinden in de bijlage(n).

Afwegingsvragen

Het *afwegingskader* (toe te passen in stap 4) bevat vijf *afwegingsvragen*. Deze vragen ondersteunen de beroepskrachten bij de twee beslissingen die ze in stap 5 moeten maken.

Overzicht wettelijk verplichte stappen Meldcode

- leden van het interne zorgteam kunnen ten allen tijde een ondersteunende of een adviserende rol hebben

Stap 1: In kaart brengen van signalen

Wie doet wat :

- observeert - alle medewerkers van de school hebben een signalerende functie. De medewerkers delen hun signalen met de mentoren. Deze signalen worden in kaart gebracht en vastgelegd door de mentor in het leerlingvolgsysteem (magister, Som, presentis) Denk om beperking autorisatie mentor/AF.
- Toegang tot het formulier; mentor, AF
- brengt signalen in kaart - Signalen worden door de docenten feitelijk bij de mentor neergelegd welke rapporteert
- doet de [Kindcheck](#) - mentor
- documenteert - mentor

Stap 2: Collegiale consultatie

Wie doet wat :

- doet collegiale consultatie - de mentor met de aandachtsfunctionaris (AF)
 - Maak samen een overzicht van risicovolle en beschermende factoren (balansmodel)
 - Wat zijn de feitelijke zorgen?
- documenteert - mentor/AF
- Bij vervolg stap 3: Mentor/AF brengt schoolleiding **anoniem** op de hoogte; dat wil zeggen de casus wordt anoniem voorgelegd en besproken wat de vervolgstappen zijn (AVG)
- zet signaal in verwijsindex: AF
- Indien nodig wordt er een letsel deskundige geraadpleegd via veilig thuis (VT).

Indien nodig:

- vraagt (bij twijfel altijd) advies bij Veilig Thuis - AF

Stap 3: Gesprek met de betrokkenen

Wie doet wat :

- heeft het gesprek met de betrokkene(n)/ het kind - mentor en AF
- documenteert - mentor/AF

Stap 4: Wegen van geweld en/of kindermishandeling

Wie doet wat :

- voert de beoordeling van de veiligheidssituatie uit, en **beantwoordt de 5 vragen van het afwegingskader (zie blz 9)** - Mentor en AF
- neemt bij twijfel contact op met Veilig Thuis - AF
- beslist over wel/niet naar stap 5 - mentor en AF
teamleider wordt naderhand op de hoogte gesteld (anoniem)
- bij doorgaan naar stap 5 : doet de melding, en bespreekt de melding met de betrokkenen - mentor/AF
intern en een tweede betrokkene (ook deze namen staan op de melding)
- documenteert - mentor/AF

Stap 5: Beslissen met Veilig thuis

Wie doet wat :

- documenteert de vervolgstappen - mentor/AF
- Loopt de laatste drie vragen van het afwegingskader met VT door - mentor/AF

Afweging 1

- Is melden noodzakelijk?

Melden is noodzakelijk als er sprake is van acute of structurele onveiligheid

Afweging 2

- Is hulpverlening (ook) mogelijk?

<https://signalenkaart.nl/> Heeft signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling per leeftijdsgroep gebundeld.

Omschrijving van de stappen

Stap 1: In kaart brengen van signalen

Alle medewerkers van de school hebben de verantwoordelijkheid om te signaleren. De medewerkers delen hun signalen met de mentoren. Deze signalen worden vastgelegd door de mentor. Dit zijn FEITEN Dit wordt door de mentor vastgelegd in het leerlingvolgsysteem **met autorisatie alleen voor mentor en AF**. Voor de scholen met magister betreft dit het 'formulier meldcode'.

De mentor doet de Kindcheck wanneer er meer kinderen in het gezin zijn en/of dat ook zij risico zouden kunnen lopen (ook bij problematiek volwassenen).

Ook dit wordt vastgelegd in de notitie als '*Kindcheck: er zijn X aantal minderjarige kinderen in dit huishouden*'.

Indien er sprake is van acute onveiligheid/disclosure, volgt documentatie achteraf.

Doorlopen van de stappen 1 t/m 3 moet in ieder geval binnen twee werkdagen gebeuren met een AF.

NB1: indien er ook signalen zijn van derden, vermeld dan de bron en bespreek deze signalen met de leerling (bijv. "vriendin x of docent y heeft zorgen bij mij neergelegd, vertel eens..")

NB2: vermeld diagnoses alleen als ze vastgesteld zijn door een bevoegde beroepskracht.

Bij eengerelateerd geweld, **zie pag. 12**

- Laagdrempelige collegiale consultatie - AF bespreekt met collega AF ISK - Moniek
- Acute onveiligheid in eerculturen - vraag goed uit wat de cultuur is van het gezin, welke taal de ouders spreken, voor welk mogelijk geweld de leerling vreest en op welke termijn. Consulteer Veilig Thuis en vraag naar Inge van der Meer (contactpersoon Singelland betreffend eengerelateerd geweld).

Stap 2: Collegiale consultatie

De mentor legt de casus voor aan aanwezige AF.

Deze stap wordt vastgelegd in het leerlingvolgsysteem door de mentor (in samenspraak met de betrokken AF) . In notitie zoals bij 1 omschreven.

Samen worden de vervolgstappen voorbereid.

Indien nodig wordt er een letsel-deskundige geraadpleegd via veilig thuis (VT).

NB 'Bij twijfel' of disclosure, altijd (anoniem) advies vragen bij Veilig Thuis.

De verwijfsindex wordt in Friesland nauwelijks gebruikt. De AF maakt de overweging of het meerwaarde heeft om een melding te doen in de verwijfsindex, bijvoorbeeld bij verhuizing, veranderen van school of verdwijning van het gezin. Tevens laat de AF dan het gezin weten een melding te hebben gedaan in de verwijfsindex, zodat andere professionals weten dat er betrokkenheid is geweest.

Stap 3: Gesprek met betrokkene(n) en kind

Voor beide gesprekken (met kind en ouders) zie: [gespreksvoering meldcode.pdf](#) en [de handreiking](#) (vul de checklist in). Mentor en AF bereiden samen het gesprek/ de gesprekken voor.

Anders dan binnen de hulpverlening is het gesprek op school vaak eerst met het kind en daarna met de ouders. Tijdens het gesprek met het kind komen ook de 9 actiepunten van pagina 12 aan bod.

De betrokken AF heeft samen met de mentor het gesprek met ouders/verzorgers.

Leg het doel van het gesprek uit: beschrijf de feiten die zijn vastgesteld en de waarnemingen die gedaan zijn. Ouders/verzorgers worden uitgenodigd om hierop een reactie te geven. (Indien de veiligheid van de leerling in het geding komt, kan er na overleg met Veilig Thuis besloten worden om de ouders nog niet op de hoogte te stellen.)

Na de reactie van de ouders komt school zo mogelijk met een interpretatie/feitelijk verslag van hetgeen we hebben gezien, gehoord en waargenomen.

Na het gesprek met de ouders wordt het kind opnieuw geïnformeerd over de vervolgstappen.

In het formulier meldcode (magister) / notitie in het leerlingvolgsysteem wordt genoteerd wie er aanwezig zijn bij het gesprek en met welke reden, betrokkenen kunnen zijn;

AF en mentor - gebruikelijk

Teamleider - reden noteren, let op; dit moet in belang zijn van het kind of de veiligheid. Een teamleider laten aansluiten om de mentor te ondersteunen is niet wenselijk, ouders kunnen zich dan op het matje geroepen voelen en stellen zich moeilijker kwetsbaar op.

VT - Indien acute onveiligheid voor leerling, let op; hier moet de frequentie en dreiging van het geweld goed worden uitgevraagd, dit kan erg ingrijpend zijn voor leerling en ouders.

Stap 4: Wegen van geweld en/of kindermishandeling

Vaak kan je tijdens het gesprek bij 3 al afwegen of een melding noodzakelijk is.

Dit vermeld je ook meteen bij ouders, het kan ook zijn dat je na het gesprek samen de afweging maakt, daarna ga je altijd terug in gesprek met de betrokkenen. Dit kan persoonlijk zijn, maar ook telefonisch, afhankelijk van wat je hier bij stap 3 over afspreekt.

Afwegingskader wordt door mentor en AF beantwoord. Aan de hand van stap 1 t/m 3 wordt door de mentor en de AF een beoordeling van de veiligheidssituatie uitgevoerd.

Aan de hand van de 5 afwegingsvragen wordt er besloten of er een zorgmelding bij Veilig Thuis gedaan moet worden en of om wel/niet door te gaan naar stap 5. [Zorgmelding](#) wordt door AF op papier gezet.

Het gesprek met de betrokkenen wordt voorbereid en gevoerd door wederom de mentor en de AF; één van hen is degene die de zorgmelding heeft geschreven en als eerste aanspreekpunt in de melding wordt genoemd bij Veilig Thuis. Tijdens dit gesprek wordt ook aan ouders verteld dat er een registratie plaatsvindt bij Veilig Thuis.

AF documenteert in het leerlingvolgsysteem.

Bij twijfel raadpleegt AF altijd Veilig Thuis.

Vijf afwegingsvragen

	1	<i>Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?</i> Nee: Afsluiten en vastleggen in dossier. Ja: Ga verder met afweging 2.
Meldnorm 1	2	<i>Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?</i> Nee: Ga verder met afweging 3. Ja: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.
Meldnormen 2 en 3	3	<i>Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i> Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Ga verder met afweging 4.
	4	<i>Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i> Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.
	5	<i>Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i> Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp opstarten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.

Stap 5: Beslissen met Veilig Thuis:

1: Is melden noodzakelijk?

2: Is hulp inzetten/organiseren (ook) mogelijk?

De melder (AF) neemt bij een melding samen met Veilig Thuis de laatste drie vragen van het afwegingskader door.

Als er samen met Veilig Thuis wordt besloten dat 'hulp inzetten' ook mogelijk is, schaaft Veilig Thuis Friesland af naar het gebiedsteam in Smallingerland, dat de regie voert op ingezette hulpverlening.

Het gebiedsteam is dan verantwoordelijk voor de hulp inzetten, het coördineren en toezicht houden op de ingezette hulp.

Als mentor signalen krijgt dat ingezette hulp niet voldoende is, stemt hij/zij af met AF en ouders en meldt dit opnieuw bij VT, of betrokken regievoerder van het gebiedsteam.

AF en mentor rapporteren afspraken en bevindingen in het leerlingvolgsysteem.

Wettelijke verplichtingen

Verantwoordelijkheid

In de Meldcode dient de organisatie vast te leggen wie binnen de organisatie de stappen doorloopt. Binnen Singelland heeft elke onderwijsprofessional een signalerende functie. De mentor is aangewezen om signalen te bundelen en samen met de AF de stappen te doorlopen. De Aandachtsfunctionaris is eindverantwoordelijk en beslist over wel/niet melden bij VT.

Vertrouwelijke informatie

Op 25 mei 2018 is de nieuwe privacywetgeving (AVG) van kracht geworden. De AVG is een algemeen kader dat niet inspeelt op specifieke situaties, zoals een vermoeden van kindermishandeling. Daarom geldt als algemene regel dat een specifieke wet voor een bepaalde sector prevaleert boven de algemene norm van de AVG. Dat geldt dus bijvoorbeeld voor de Wetten PO, VO, Leerplichtwet etc. De wet Meldcode gaat dus ook voor de AVG. Het recht om dossier aan te maken en te melden bij Veilig Thuis is dus onverminderd van toepassing.

OSG Singelland kent verschillende beleidsstukken als het gaat om omgaan met vertrouwelijke informatie;

Documenteren

De meldcode wordt gedocumenteerd in magister. De autoriteiten die toegang hebben tot het formulier van de meldcode zijn de mentor, de leerlingcoördinator, de zorgcoördinator en de aandachtsfunctionaris.

In verband met de privacy zijn dit de enige disciplines met toegang tot informatie rondom de meldcode bij betreffende leerling. Deze disciplines zullen alleen het formulier inkijken wanneer zij betrokkenen zijn bij het proces van de meldcode van deze leerling.

Instructie gebruik Kindcheck

De Kindcheck is onderdeel van de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Doel van de Kindcheck is om meer kinderen in beeld te brengen die ernstig risico lopen mishandeld of verwaarloosd te worden door de situatie waarin hun ouder(s) verkeert of verkeren. De Kindcheck vindt plaats in **stap 1 van de Meldcode**.

De Kindcheck geldt voor alle beroepskrachten/medewerkers van de school die onder de Wet verplichte Meldcode vallen. De Kindcheck is gericht op beroepskrachten die contacten hebben met volwassen cliënten en niet met hun (klein-)kinderen, en daarom ook niet beschikken over kindsignalen.

De Kindcheck is in alle gevallen aan de orde waarin de beroepskracht/medewerkers van de school zich, vanwege de ernstige situatie van zijn volwassen cliënt, zorgen maakt over mogelijk aanwezige minderjarige kinderen. De Kindcheck geldt als een beroepskracht meent dat er, vanwege de toestand van zijn volwassen cliënt, risico's zijn op ernstige schade voor kinderen of een bedreiging van de veiligheid van kinderen die afhankelijk zijn van de zorg van cliënt. Zo geldt de Kindcheck bijvoorbeeld in geval van een ernstige (chronische) depressie, zware verslaving, (dreigende) huisuitzetting, geweld tussen huisgenoten, suïcidepoging.

NB:

- Ook het contact met een adolescent waarbij de beroepskracht/medewerkers van de school zich zorgen maakt over eventueel aanwezige broertjes en zusjes in het gezin kan aanleiding zijn voor het uitvoeren van de Kindcheck;
- De Kindcheck geldt ook voor zwangere vrouwen.

Heeft u twijfels over de veiligheid van de kinderen? Dan doorloopt u de stappen van de Meldcode. U legt eerst vast door welke signalen bij/over de ouder/verzorger u twijfelt over de veiligheid van de kinderen. Daarna volgt u de verdere stappen van de Meldcode die ervoor zorgen dat er ook verder onderzoek plaatsvindt en dat er, zo nodig, passende hulp komt.

Deskundigheid eengerelateerd geweld/meisjesbesnijdenis

Er gelden specifieke aandachtspunten als er sprake is van (een vermoeden van) eengerelateerd geweld. Zo dient men in deze zaken altijd een deskundige te raadplegen, omdat het collectieve karakter van deze vorm van geweld specifieke expertise vraagt. U kunt een op het gebied van eengerelateerd geweld deskundige raadplegen of Veilig Thuis.

Bij acute bedreiging van de veiligheid worden de stappen versneld, zo nodig binnen een uur. Denk hierbij aan (vermoedens van) een gedwongen huwelijk, achterlating, eerwraak die op (zeer) korte termijn dreigen plaats te vinden. Niet ingrijpen kan leiden tot moeilijk of niet omkeerbare situaties. Neem in dergelijke gevallen direct contact op met een aandachtsfunctionaris eengerelateerd geweld bij de politie of een andere in uw eigen Meldcode vermelde deskundige op dit specifieke terrein.

Beschrijf hier welke instantie er voor deze expertise wordt geraadpleegd (bijv. Pharos of Veilig Thuis).

- Laagdrempelige collegiale consultatie - AF bespreekt met collega AF ISK - Moniek
- Acute onveiligheid in eerculturen - vraag goed uit wat de cultuur is van het gezin, welke taal de ouders spreken, voor welk mogelijk geweld de leerling vreest en op welke termijn. Consulteer VT en vraag naar Inge van der Meer (contactpersoon Singelland betreffend eengerelateerd geweld).

Informatie over meldrecht in relatie tot beroepsgeheim

Het beroepsgeheim of de zwijgplicht is een belangrijke voorwaarde voor effectieve hulpverlening. De vertrouwensrelatie met een leerling, (een cliënt of patiënt) is van wezenlijk belang. Toch kunnen er situaties zijn waarin de problematiek zo ernstig is dat het doorbreken van het beroepsgeheim noodzakelijk is.

Meldrecht

De regels voor het verbreken van het beroepsgeheim gelden voor alle situaties waarin een leerling (cliënt) zich in een ernstige situatie bevindt. Bij een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld is dit in een meldrecht vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning (art. 5.2.6 Wmo). Dit biedt iedere beroepskracht/medewerker van de school met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld bij Veilig Thuis te melden. Ook als zijn (cliënt, patiënt of) leerling daar geen toestemming voor geeft. Daarnaast biedt het meldrecht beroepskrachten de mogelijkheid om informatie over een leerling (cliënt, patiënt) te verstrekken als Veilig Thuis daarbij in een onderzoek naar vraagt. NB: Het wettelijk meldrecht geldt ook als er alleen meerderjarigen bij het huiselijk geweld zijn betrokken.

NB: Voor een zorgvuldige besluitvorming is het noodzakelijk dat de beroepskracht de situatie, voordat hij zijn besluit neemt, bespreekt met een deskundige collega en zo nodig ook (op basis van anonieme cliëntgegevens) advies vraagt aan Veilig Thuis. Verder is het van belang dat de aanwezigheid van voldoende relevante feiten of signalen en zorgvuldige verzameling van deze feiten en signalen aantoonbaar is, en dat er een zorgvuldige en concrete afweging van belangen is geweest. Alle stappen van de meldcode zijn zorgvuldig doorlopen, en de gesprekken met de betrokkene(n) zijn gevoerd.

Verwijsindex risicojongeren

De organisatie moet zijn medewerkers op de hoogte stellen van de meldingsprocedure voor de Verwijsindex risicojongeren. Dit geldt alleen voor organisaties die bevoegd zijn een melding te doen in dit systeem. Binnen het OT van Drachtster Lyceum is nu afgesproken een signaal in de verwijsindex af te geven als een leerling 2 maanden binnen het OT bekend is. Hiervan worden de ouders dan ook op de hoogte gebracht.

Participatie van kinderen

Voor kinderen die mishandeld, verwaarloosd of seksueel misbruikt worden, is het essentieel dat zij gezien en gehoord worden door volwassenen in hun omgeving die (professioneel) betrokken zijn en die zij vertrouwen.

De aandachtsfunctionaris informeert de leerling middels een gesprek over alle onderstaande punten:

1. Termen

Binnen de school en ons leerlingvolgsysteem wordt gesproken over leerlingen en ouders. Deze termen zullen wij ook gebruiken bij het invullen van de zorgmelding. Dit kan verwarrend zijn, omdat veilig thuis spreekt van cliënten. Wij houden hierin als school vast aan onze eigen termen, om de verhoudingen te bewaken.

Bij stap 3 'het gesprek met het kind' = de leerling, wordt de leerling geïnformeerd over en gevraagd naar de volgende zaken, door mentor/AF:

2. Informatie over het proces

- Wie wat aan het doen is.
- Waarom diegene dit aan het doen is.
- Wanneer dit gebeurt.
- Wat de zorgen zijn.
- Welke besluiten er genomen worden, door wie, over wat en wanneer.
- Wanneer er terugkoppeling is van bijv. Veilig Thuis en waarover.
- Mogelijkheden voor het kind voor participatie, meedenken, mening geven.
- Recht op klacht of verzet.

3. Informatie over veilig opgroeien

- De AF geeft de informatie aan kinderen over hun recht om veilig op te groeien.
- De AF geeft de informatie aan kinderen over wat een normale omgang tussen ouder en kind is.
- De AF ontschuldigt het kind door uit te leggen dat het kind niet verantwoordelijk is voor het gedrag van zijn/haar ouders/verzorgers.

4. De AF informeert over recht op eigen mening:

Dat de leerling het recht om betrokken te worden,

Dat de leerling het recht op een eigen mening te geven en de mogelijkheden daarvan.

Beschrijf de mening van het kind over bestaande zorgen in het leerlingvolgsysteem.

5. De AF vraagt en luistert naar de visie van het kind en rapporteert deze.

- De mening van het kind over bestaande zorgen.
- De door het kind geopperde oplossingen.
- De mening over voorgestelde beslissingen.

6. De mening van het kind in de besluitvorming

De leerling wordt door AF geïnformeerd op welke wijze zijn mening wordt meegenomen in de besluitvorming, welke zaken wel/niet worden gedeeld met ouders en op welke wijze, welke zaken vertrouwelijk kunnen blijven en welke zaken gedeeld worden met welke reden (alleen veiligheidsredenen kunnen de vertrouwelijkheid doorbreken, andere info mag alleen gedeeld worden met toestemming leerling).

7. Route bij disclosure

Bij disclosure wordt de leerling goed geïnformeerd door AF over de te nemen stappen en de nazorg. De bij stap 2 afgesproken route (verschilt per casus) wordt hier met de leerling besproken.

Er wordt hierbij uitgelegd dat in geval van onthulling altijd een melding gedaan wordt bij VT (meldnorm), ongeacht de uitkomst van het gesprek met ouders (met of zonder VT). In stap 2 is ook al (anoniem) contact geweest met VT bij onthulling/disclosure, hierbij wordt ook besproken of VT aansluit bij het gesprek met leerling/ouders. Ook de afspraken met VT worden dan met de leerling besproken.

8. Steun

Afspraken over nazorg noteren in het formulier(magister) of de notitie in het leerlingvolgsysteem. Er volgt een nazorg gesprek tussen AF en de leerling, hoe is het proces verlopen, wat zijn de vervolgstappen geweest van VT, wat is de mening en visie van de leerling hierover? Tevens onderhoud de AF contact met VT en ouders over het proces.

9. Tips voor gesprek

Gebruik de [handreiking voor het gesprek met kinderen](#), neem de checklist hiervan door en noteer in het formulier of alle punten van de checklist aan bod zijn gekomen.

Bijlage(n)

Definities en voorbeelden acute, structurele onveiligheid en disclosure

★ In samenspraak met Veilig Thuis zijn standaard definities en voorbeelden opgesteld. Deze voorbeelden zijn gericht op de praktijk van het onderwijs, bijvoorbeeld: basisonderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en leerplicht.

Acute onveiligheid

Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.
Voorbeelden	• Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft.• (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe.• Poging tot verwuring.• Wapengebruik.• Geweld tijdens de zwangerschap.• (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar.• Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking).• Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel.• Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrekt of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt.• Vrijheidsbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn.• Acuut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïdepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs.• Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

	• Een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene. • Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken. • Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt.

Structurele onveiligheid

Definitie	Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst. In de afweging of sprake is van structurele onveiligheid is ten minste over de volgende factoren informatie nodig: herhaling van geweld /onveiligheid, oudersignalen en eventuele kindsignalen/signalen van slachtoffers.
Voorbeelden	• Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden. • Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken. • Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben. • Minderjarigen die stelselmatig getuige zijn van huiselijk geweld. • Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden. • Psychische en/of fysieke mishandeling door escalerende vormen van langdurige stalking in partnerrelaties.

Disclosure

Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Toelichting	Wanneer een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit, zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/pleger(s) bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex-)partner stalking, huwelijksdwang, eerge relateerd geweld en ouderenmishandeling. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval

	zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer.

Veilig thuis zoekt contact met school naar aanleiding van een melding/onderzoek

Wanneer Veilig Thuis contact zoekt met de mentor voor informatie naar aanleiding van een melding, doorlopen we de volgende stappen.

1. De docent overweegt of hij/zij zelf de informatie wil/kan geven of dat er redenen zijn dat het beter is dat de AF dit doet.
2. Indien nodig; collegiaal overleg met de Aandachtsfunctionaris
3. Check bij Veilig Thuis: weten ouders dat jullie contact zoeken met school (toestemming van ouders is niet aan de orde bij zorgen om de veiligheid)
4. Informatie verstrekken aan Veilig Thuis: je verstrekt alleen de informatie die in het belang is voor de veiligheid van het kind (denk aan privacy, *want to know* en *need to know*), zorgen en onderbuikgevoelens zo feitelijk mogelijk weergeven.
5. Contact opnemen met ouders en het kind: aangeven dat je door veilig thuis bent benaderd en welke informatie je hebt verstrekt, in kader van transparantie. Zo lezen ouders dit niet pas terug wanneer zij verslag krijgen van Veilig Thuis. Als zij aanvullingen hebben of bezwaren hebben die van belang zijn voor Veilig Thuis, vertel je ouders dat je dit nog zal doorgeven aan Veilig Thuis.
6. Rapportage: Formulier -> notitie -> onderwerp: meldcode -> inhoud: informatie verstrekt op aanvraag van veilig thuis met korte weergave -> Autorisatie van het formulier (wie kan het zien): dit is een persoonlijke notitie, en hierbij vink je tevens de rol van AF aan. Alleen jij en de AF hebben toegang tot het formulier.
7. Indien nodig: Start een nieuw 'formulier meldcode', waarin je bij stap 1 van de meldcode begint: Signaleren. Hier kun je vanaf heden zorgelijke signalen rondom deze leerling verzamelen, omdat je weet dat het (mogelijk) een risicoleerling betreft.